

Funded by the
European Union

ART & SIGNS

*Prístupnosť umenia, kultúry a múzea pre
Nepočujúce publikum*

R1 – KURIKULUM ART&SIGNS AKTIVITA 01 – ANALÝZA KONTEXTU NADNÁRODNÁ SPRÁVA ZHRNUTIE

Zodpovedný partner: TUCEP – IT

Dátum: Júl 2022

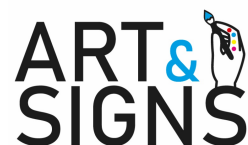
Erasmus+ - KA220 – Partnerstvá spolupráce v oblasti odborného vzdelávania a
prípravy
(Trvanie: 01.11.2021 – 31.10.2023)

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej komisie. Táto publikácia vyjadruje len názory autora a
Komisia nemôže niesť zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v nej obsiahnutých.

Funded by the
European Union

Slovenská verzia

Tento dokument je zhrnutím analýzy kontextu, ktorú vykonali partnerské organizácie ART&SIGNS v šiestich krajinách (Cyprus, Taliansko, Holandsko, Rumunsko, Slovensko, Španielsko). Kvalitatívne a kvantitatívne údaje sú plne prezentované v anglickej verzii nadnárodnej správy.

Analýza kontextu sa uskutočnila prostredníctvom dvoch výskumných štúdií:

- 1) **Terénny výskum** zameraný na zistenie nedostatku zručností pracovníkov múzeí v komunikácii s nepočujúcimi návštevníkmi prostredníctvom vykonania dvojitého prieskumu určeného **pracovníkom múzeí a komunite nepočujúcich**.
- 2) **Stolový výskum (Desk research)** znamená ako súbor existujúcich štúdií a postupov na národnej úrovni týkajúcich sa školení a aktivít/skúseností na zvyšovanie povedomia adresovaných pracovníkom múzeí s cieľom sprístupniť kultúrne služby Nepočujúcim.

Hlavné výsledky umožnili partnerským organizáciám identifikovať výzvy súvisiace s prístupnosťou obsahu múzeí pre Nepočujúcich, ako aj kompetencie a zručnosti, ktoré by mali prevádzkovatelia múzeí získať, aby zabezpečili širšie využívanie kultúrnych služieb pre Nepočujúcich ľudí.

VÝSLEDKY PRIESKUMU

Partnerstvo spracovalo dva samostatné anonymné dotazníky pre cieľové skupiny projektu: komunita Nepočujúcich a pracovníci múzeí.

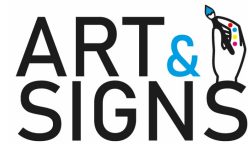
Pokiaľ ide o prieskum **komunity Nepočujúcich**, do partnerov sa zapojilo celkovo **106** respondentov prevažne vo veku od 18 do 50 rokov, väčšinou zamestnaných a študentov. Väčšina respondentov mala skúsenosti s návštevou múzeí: 52% zvyčajne navštevuje múzeum aspoň 1 alebo 2 krát ročne a takmer 30% chodí do múzea 3 až 5 krát ročne alebo viac. Iba 18,9 % respondentov uviedlo, že nikdy nenavštívili múzeum. Tieto údaje sú dôležité, pretože poskytujú reálny prehľad o výzvach a ťažkostiach, ktorým čelia Nepočujúci ľudia v múzeách.

Väčšina zúčastnených Nepočujúcich sa domnieva, že chýbajú video sprievodcovia v posunkovom jazyku, Nepočujúci sprievodcovia múzea a počujúci zamestnanci, ktorí ovládajú posunkový jazyk. Z týchto odpovedí je zrejmé, že Nepočujúci očakávajú informácie v posunkovom jazyku, pričom si nárokovujú právo používať svoj prirodzený jazyk, hoci ide o menšinový jazyk.

Je preto pochopiteľné, že jedna z **hlavných výziev**, s ktorými sa Nepočujúci ľudia stretli v múzeu, súvisí s *komunikačnou oblasťou*, a to z hľadiska jazyka (posunkového jazyka) a zručností (ako je empatia, trpezlivosť, riešenie problémov). Z tohto dôvodu sa väčšina

Funded by the
European Union

Nepočujúcich (77%) domnieva, že prevádzkovatelia múzeí by mali poznať posunkový jazyk aspoň na základnej úrovni, aby mohli komunikovať s Nepočujúcimi návštevníkmi.

Okrem toho by bolo vhodné, aby pracovníci múzea boli schopní prijať špecifické komunikačné stratégie a prístupy, ktoré zohľadňujú kultúru Nepočujúcich ako súbor správania, zvykov a hodnôt komunity Nepočujúcich.

Keďže komunita Nepočujúcich má často pocit, že aktivity týkajúce sa spoločenského života nerešpektujú ich potreby, väčšina z nich (81 %) by sa chcela aktívne zapojiť do procesu objavovania sektorových posunkov pre umenie, históriu a kultúru.

Druhý dotazník bol spracovaný medzi **97 pracovníkmi múzeí** v partnerských krajinách. Respondenti pokrývajú rôzne úlohy v rámci múzea: najmä recepčné a prevádzkovatelia správancových služieb, kurátori, sprievodcovia a riaditelia múzeí. Viac ako polovica respondentov (57,7%) sa stretla a komunikovala s Nepočujúcimi návštevníkmi v múzeu, v ktorom pracujú.

Vo všeobecnosti sa **problémy**, ktorým čelili pri komunikácii s Nepočujúcimi návštevníkmi, týkali ťažkostí pri interakcii, a to z hľadiska pochopenia toho, čo chcel Nepočujúci jednotlivec povedať, ako aj neschopnosti poskytnúť konkrétne informácie a zabezpečiť ich plnohodnotnú účasť na prehliadke.

Na prekonanie týchto problémov však prevádzkovatelia múzeí, s ktorými sa uskutočnili rozhovory, zaviedli konkrétne opatrenia, ako napríklad pomalšie rozprávanie, aby sa Nepočujúci mohli odčítať z pier, písanie informácií na kúsok papiera alebo mobilné zariadenie, používanie mimiky a gest, používanie video sprievodcov v posunkovom jazyku.

Hoci niektoré múzeá, v ktorých respondenti pracujú, majú zavedené osobitné opatrenia na zvládnutie komunikačných problémov s Nepočujúcimi návštevníkmi (video sprievodcovia v posunkovom jazyku, informačné panely, prehliadky s tlmočníkmi do posunkového jazyka a audio sprievodcami s titulkami), respondenti sa domnievajú, že je nevyhnutné prijať primerané a účinné iniciatívy na odstránenie komunikačných bariér.

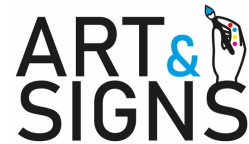
V tejto súvislosti 60 % respondentov uviedlo, že prevádzkovatelia múzeí by mali ovládať posunkový jazyk, aby sa zabezpečila základná komunikácia s Nepočujúcimi ľuďmi tým, že sa stanú aktívnymi protagonistami života múzea, rovnako ako počujúci návštevníci.

Okrem jazykového aspektu si väčšina respondentov (86,6%) uvedomuje dôležitosť získania špecifických vedomostí o zvykoch a kultúre Nepočujúcich a považuje za dôležité pre svoju prácu poznať komunikačné prístupy a techniky, ktoré sa majú používať s Nepočujúcimi ľuďmi, ako aj prvky tvoriace kultúru Nepočujúcich, chápanú ako súbor správania, zvykov, presvedčení a hodnôt spojených so skúsenosťami komunity Nepočujúcich.

Takisto väčšina prevádzkovateľov múzeí (76,5 %) má tiež záujem naučiť sa špecifické posunkov týkajúce sa oblasti umenia a kultúry, ktoré sa majú používať, keď do múzea prídu Nepočujúci návštevníci.

Funded by the
European Union

Takmer všetci respondenti (88,7 %) uviedli, že majú záujem zúčastniť sa na vzdelávacom kurze určenom pre pracovníkov múzeí, ktoré budú organizované partnermi projektu ART&SIGNS a poskytovaný formou zmiešaného vzdelávania.

VÝSLEDKY NAJLEPŠÍCH POSTUPOV

Podľa existujúcich osvedčených postupov vybraných organizáciami v partnerských krajinách je zrejmé, že téma prístupnosti kultúry, histórie a umenia je silne pociťovaná komunitou Nepočujúcich a zástupcami múzejných inštitúcií. Prvá skupina sa na jednej strane vždy zaujímalá o aktívnu účasť na spoločenskom živote a na kultúrnych podujatiach, ktoré ponúkajú inštitúcie zodpovedné za kultúru, verejné aj súkromné; na druhej strane sa zástupcovia múzejných inštitúcií v posledných rokoch snažili prijať vhodné opatrenia na odstránenie komunikačných bariér s cieľom sprístupniť kultúrny obsah komunite, ktorá je čoraz aktívnejšia a má záujem ho využívať.

Výsledky osvedčených postupov ukazujú, že hoci existujú osobitné opatrenia na uľahčenie komunikácie s Nepočujúcimi, ktoré sú založené najmä na technologických pomôckach, ktoré sprístupňujú obsah, stále existuje len málo projektov alebo iniciatív, ktoré poskytujú školenia pre pracovníkov múzeí aby im umožnili komunikovať s Nepočujúcimi návštevníkmi. Vo všeobecnosti ide o iniciatívy, ktoré umožňujú väčšiu použiteľnosť kultúrneho obsahu prostredníctvom používania video sprievodcov v posunkovom jazyku, zamestnávania Nepočujúcich sprievodcov múzeí alebo technologických pomôcok, ktoré sú vhodnejšie pre osoby so sluchovým postihnutím a nie pre Nepočujúcich, ktorí na komunikáciu používajú svoj prirodzený jazyk, konkrétne posunkovým jazykom.

HLAVNÉ ZÁVERY

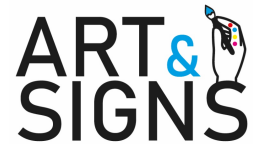
Na záver možno konštatovať, že z analýzy kontextu vykonanej v šiestich partnerských krajinách prostredníctvom viacerých metodík, do ktorých boli zapojené dve hlavné cieľové skupiny, na ktoré je projekt ART&SIGNS zameraný, jasne a definitívne vyplýva, že v zručnostiach prevádzkovateľov múzeí existuje medzera, ktorá predstavuje prekážku v komunikácii a prístupnosti kultúry, histórie a umenia pre Nepočujúcich ľudí.

V podstate ide o zručnosti a vedomosti, ktoré komunita Nepočujúcich vyžaduje od pracovníkov múzeí:

- základné znalosti národného posunkového jazyka
- predstavy o hluchote a komunikačných ťažkostiach Nepočujúcich
- prvky kultúry Nepočujúcich
- komunikačné prístupy, ktoré sa majú používať s Nepočujúcimi ľuďmi
- špecifická slovná zásoba v oblasti umenia, histórie a kultúry
- vedieť, ako prvýkrát privítať Nepočujúceho návštevníka
- dostupné nástroje na sprístupnenie obsahu a služieb múzea

Funded by the
European Union

Odporúča sa, aby múzeum obsahovalo základy medzinárodných posunkov, ktoré umožnia prevádzkovateľovi múzea poskytnúť Nepočujúcim cudzincom, ktorí navštívia ich múzeum, privítanie a základné informácie.

Okrem toho, ako to požadovali mnohí Nepočujúci účastníci, odporúča sa priama účasť Nepočujúcich pri tvorbe učebných osnov, objavovaní sektorových posunkov umenia, kultúry a histórie a pri realizácii školení. Zapojenie Nepočujúcich školiteľov a odborníkov zabezpečí väčšiu spoločenskú inklúziu Nepočujúcich a ich začlenenie na trh práce a zároveň bude oveľa formujúcejšou skúsenosťou pre príjemcov vzdelávania, pracovníkov múzeí, ktorí budú mať možnosť uplatniť vedomosti a zručnosti v praxi už počas pilotného vzdelávania.

Kompletné výsledky kontextovej analýzy si môžete prečítať v nadnárodnej správe v anglickom jazyku, ktorá je nahratá vo vyhradenej časti webovej stránky projektu:

<https://www.artsignsproject.eu/outcomes-and-outputs/>